

ՅՈՒՇՔ ԵՒ ՓՈՒՇՔ

Տեսի զԱլիս ի Սերաս. զիա՞րդ անմոռնիչ՝ յամբընքաց
Սահնալ ընդ դաւըրս, զոռայր ապա ի խոր ծոցս հովտաց,
Ո՛չ ապարանի նոյաշէնի, ո՛չ բուրասանի ժաղկագեղ
Յաւելուին յամայի յափունս իւր փայլ ինչ ըթեղ.
Այլ ժիրաժիր մըւակաց էրտունի յերկիր հեղեալ անդ,
Զարեւակէղ արտորայսըն գործէին արզաւանդ,
Եւ ի խաղաս եւ ի շենս ուրէց բազմանայր զարմ Հայկայ,
Հարեալ հրոշակ համբաւոն մինչ ի սահմանս հեռակայ.
Վարժոց մանկանց, վանորայի, աւանդի նախնեացըն սրբոց,
Զանանցականն ի հոգիս արծարծէին զյուսոյն բոց.

ԱՌ ԵՐՋԱՆԻՒԿ ՈՒԵՐՈՅԻՆ
Ի հայրենին խաղը ի բոյն:

Տեսի զԵրասի յՍյրաւաս, զետահոսեալ արտասուն . . .
Դամբանս, աւերս, համակեալս՝ յեզերս նորա՝ ի խոր սուզ:
Վըսեմականըն Մասիս ժամանակաց իշխեցող,
Զաղամանինայ արտասուաց հեղոյր զնիօֆ ջինչ ըզգող.
Եւ ծիածան եօթներինեան, ի սուրբ կայից սապանին,
Կամբարանայր զեղսփայլ, մինչ անդ ուր էց են Բանին:
Սակայն, ենէ՛, յայսպիսեաց աւերակացն ի միջի,
Տեսէ՛ զիարդ Արամայն անկորուս նես բողընչի.
Քնար եերողին զուռենւոյն կախեալ կողեց բըրբռայ անդ
Ի շունչ խաղցրիկ ապառնեացն, ըդձից, ուխտից երկնաւանդ:
ԱՌ սուրբ յուսոյն անմանի
Ու անդ յաւերսըն պահի:

Ես զԱխուրեան տեսի անդ, ուր խաղքաց մայրն Անի
Յեղերական ի սոսւերս հոծ խընկէ զմանուն հովտանի.
Հաննար նախնեացն Հայկազանց, նարտարուքիսնի արուեստից,
Զարմանահրաւ առ մարդիկ, նախանձելիք հնոցըն դից,
Ընդ խաչանիւ նախորդիւ, աներնչացեալք անդ դընին:
Ո՞հ, մինչ մոընչէր զեսն ահեղ, առ պարբասպօֆ ոսանին,
Յաղեկըսուր ձայն նորա ծանեայ զլայիսն դառնանեծ
Հայսատանեաց համօրէն. Եւ, մինչ ի ձեռն ըզգլուխ յեց՝
Դէս կայի, շունչ իմ ուժգին յաներեւոյր տեղոնչէ:
Ազդեաց ի սիրս իմ մեղմին. «Զէ մեռեալ սա, այլ նընջէ»:
Ով անկորուս դու փառաց,
Հանդիսարան անմոռաց:

Եւ այժմ ի եոյդ եկեալ տես, նրախականը Պանզէս,
Զաղեսանաց թէ կամիս, ցանկամ խօսիլ բանս առ ժեզ.
Որ զերկնաքերձ կատարացն ի ժեզ հոսեալ ըզձիւն սուրբ
Խառնես ի գայո եւ ի տիղմ, ընդ արեզին լուծեալ հուրբ,
Շանի՛ր զի են աս քեկորք ազգի փոխու այլ արզոյ,
Հողմավարեալք ի բալաշից երբեմն այսրէն յեզերս եոյ.
Ի ժուրայիցըն Մասեաց զորս Երաշխայ բանան չուրբ:
Սովորերք ուկոյ եւ նորա, բաշազանց նես, երկնից տուրբ:
Մի՛ խառնեսցս ըզնոսս ընդ այլ ազիմս, ըզնոս,
Քանզի են «ազգ սեպհական», ընդ միւս կալցին երկինք հոգ:
Ո՛վ մաղրանացըրդ բարի,
Եցի՛ւ բու ուխս կատարի:

Կալկարս, 12 դեկտ. 1917

Թ. Ե. Գ.

Ց Ն Ո Ր Ք

Ոսկի մարմինն աւազներու՝ կարօսահար
Վեցալուսուող հորիզոնի վառ տենչանին,
Ա՛ն, կարաւանն ըլլար դարձող իմ ո՛րք հոգին
Կախարդալուր հեծող սրինգի մ' երգին համար . . .

Չուրը զուցէ նեռուն, կանանչ ովասիսէն,
Սրեւին չերմ սիրտէն այրած իր համբոյրով
Լուսնին ծըլային է կարօցեր, ու կ'երազեն
Իր հոգին մէջ ուռիներ լոյսէն գինով . . .

Հեծող սրինգին ոսկի հետեարը միւս ըլլար
Հին անձանօք երազին փառքը վիրաւոր . . .
Ես աղբիւներն ամեն մոռցայ ժեզի համար . . .

Մուր ծառերուն ալ հեռացայ սոսալինէն,
Ու ցընորքի ճամբուն վըրայ մըտամոլոր
Կ'անցնիմ՝ հոգւոյս վընիս երկինքը հայցելէն . . . :

Ա.ՐՍԿՅ ԵՐԿԱՐ